

- Učivo z minulého zadání si můžete zopakovat na:
sopka 1: <https://www.skolasnadhledem.cz/game/2059>
sopka 2: <https://www.skolasnadhledem.cz/game/2060>
- Napište si další učivo:

Tektonické jevy

- přečíst v učebnici na str. 60-61

- tektonická porucha je přemístění části hmoty zemské kůry z původní do nové polohy
- vznikají nejčastěji působením bočních (postranních) tlaků

1. PLASTICKÉ PORUCHY (VRÁSY)

- působením postranního tlaku dochází k jejich zprohýbání ve vrásky
  - při vrásnění dochází nejčastěji při střetu a vzájemném pohybu oceánských a kontinentálních desek → vznikají vrásnová pohoří (Karpaty, Alpy, Pyreneje, Himaláje)
- Vrása se skládá ze dvou základních částí:

- **sedlo vrásky** (antiklinála) – část vyklenutá nahoru
  - **koryto vrásky** (synklinála) – část prohnutá dolů
- ukloněnou vrstvu mezi sedlem a korytem označujeme jako **střední rameno vrásky**

Vrása – nakreslit a popsat obrázek z učebnice na str. 60

Typy vrás: nakreslit a popsat obrázky z učebnice na str. 60

- **vrásnový přesmyk** vzniká z šikmé vrásky opakovaným působením bočního tlaku
- **příkrov** – vznikne nasunutím nových vrstev přes staré v důsledku působení bočního tlaku

2. KŘEHKÉ PORUCHY (ZLOMY)

- při nižší teplotě a menším tlaku jsou horniny křehčí, lámou se a vznikají v nich pukliny i větší zlomy
- v místě zlomu může dojít k jednomu ze tří základních pohybů horninových ker:

a. Pokles

- jedna z horninových ker oproti druhé podél zlomu poklesne
- při poklesnutí střední kry nebo souboru ker se vytvoří prohlubeň – **příkopová propadlina**
- Podkrušnohorská příkopová propadlina podél řeky Bíliny

Pokles – nakreslit obrázek z učebnice na str. 61

Příkopová propadlina – nakreslit obrázek z učebnice na str. 61

b. Zdvih

- opak poklesu
- jeden ze dvou bloků hornin je oproti druhému v důsledku vnitřního tlaku vyzdvižen
- soustava zdvihů – **hrást'**
- zdvihem střední kry nebo souboru ker mohou vznikat **kerná pohoří**
- hrást'ovou stavbu v ČR mají Krušné hory
- př. kerných pohoří je Ťan-Šan (Asie) nebo pohoří Harz a Schwarzwald v Německu

Zdvih – nakreslit obrázek z učebnice na str. 61

Hrást' – nakreslit obrázek z učebnice na str. 61

c. Horizontální posun

- vzniká vodorovným posunem dvou horninových ker
  - *nakreslit obrázek z učebnice na str. 61*
- studium tektonických poruch má pro člověka velký význam – podzemní stavitelství, hornictví